

Br. 1221

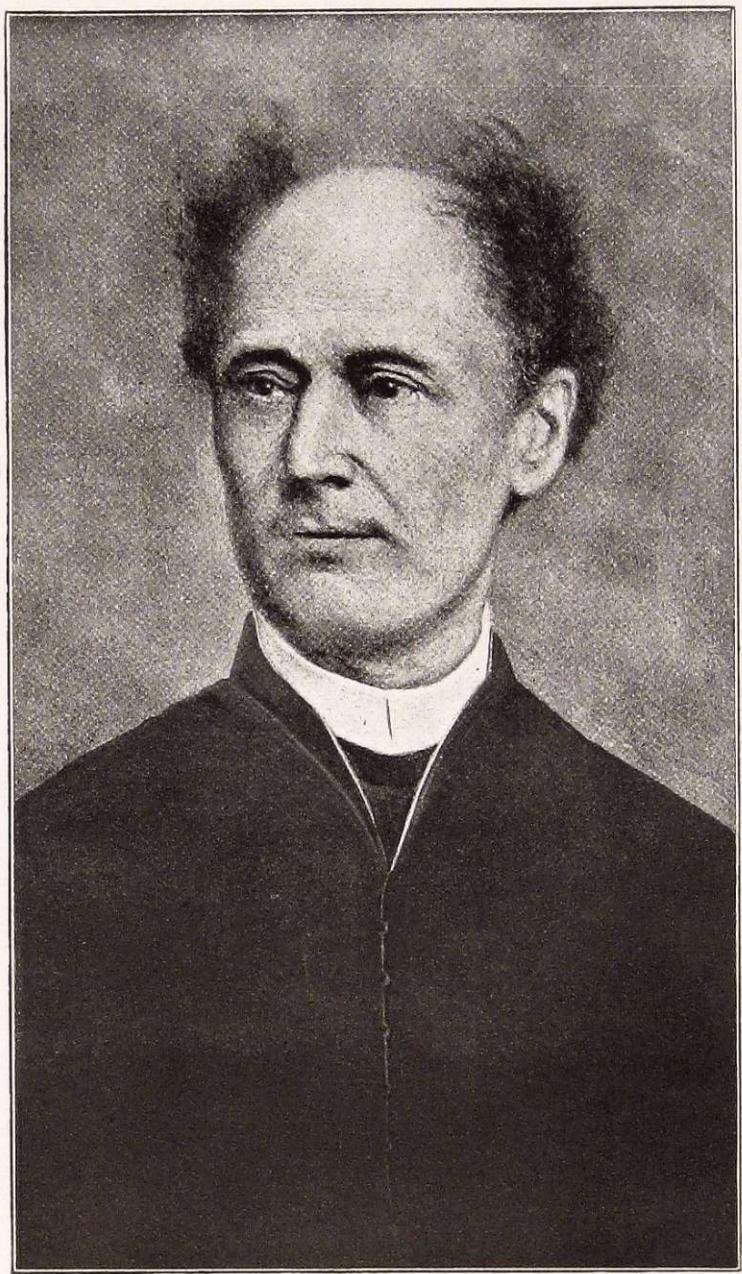
SVEUČILIŠTE KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA U ZAGREBU

1874–1924

SPOMENICA AKADEMIČKOGA SENATA

U ZAGREBU 1925
TISAK ŽAKLADE TISKARE NARODNIH NOVINA

Josip Juraj Strossmayer

PRETEČE SVEUČILIŠTA.

I.

U srednjem vijeku i u XVI. stoljeću novoga vijeka nijesu ni u Zagrebu ni po ostaloj Hrvatskoj bile prilike tako povoljne, da bi se mogle osnovati i razvijati javne škole za više nauke ili sveučilišta. Mladići i muževi, koji su bili željni viših nauka, polazili su sveučilišta u tuđini, naročito u Italiji (Bologna, Padua, Rim), u Austriji (Beč), u Češkoj (Prag), u Poljskoj (Krakov), u Štajerskoj (Gradac) i u Ugarskoj (Trnava). Pojedinci zalijetali bi se u Njemačku i sve do Francuske, te su učili i u Parizu. U posljednjem su gradu slušali više nauke na pr. spljetski nadbiskup Ugrin († 1248), zatim Dubrovčanin Aloysius de Cerva (Tubero, † 1527) i zagrebački biskup Nikola Stjepanić Selnički († 1602).

Vrlo su se rano uz veća sveučilišta u Francuskoj, Italiji i drugdje javljali kolegiji ili zavodi, u kojima su đaci budi besplatno budi za neku cijenu dobivali stan i hranu. Među prve kolegije pripada onaj, koji je uza sveučilište u Parizu osnovao god. 1257. Robert de Sorbonne, dvorski kapelan i isповједnik kralja Ludovika IX. Svetoga. Kolegij je taj poslije tako izašao na glas, da su po njem i samo sveučilište (naročito bogoslovni fakultet) stali nazivati Sorbonnom. U Bologni bilo je već u XIV. stoljeću više kolegija. Najodličniji od svih bio je španjolski kolegij, koji je god. 1364. osnovao kardinal legat Egidije Albornoz, te koji se održao sve do danas. I Hrvati su u XVI. stoljeću dobili u Bologni svoj kolegij (*collegium hungarico-illyricum*), a osnovao ga je god. 1553. o svome trošku zagrebački i ostrogonski prepozit *Pavao Zondinus*. U tom kolegiju, koji je opstojao 229 godina t. j. do godine 1781., kad ga je car Josip II. ukinuo, stanovalo je u nizu mnogo godina nekoliko stotina hrvatskih sinova, duhovnika i svjetovnjaka, besplatnih pitomaca (*alumni*) i plaćajućih drugova (*convictores*), koji su u sveučilištu izučavali nesamo filozofiju i teologiju, nego također pravo i medicinu. Među članovima zagrebačkoga kaptola nije tada bilo samo izučenih bogoslova, nego i pravnika i diplomiranih liječnika, koji bijahu svršili više nauke u Bologni. Na koncu XVII. stoljeća bio je hrvatski kolegij u Bologni već tako na glasu, da je bivši pitomac njegov, zagrebački kanonik Juraj Patačić od Žajeze napisao o njemu osobitu spomenicu «*Gloria collegii Ungaro-Ilyrici Bononiae fundati . . . sive viri honoribus et gestis illustres, qui ex hoc collegio prodierunt . . . Bononiae MDCXCIX (1699)*».

Drugi kolegij za Hrvate nastao je uza sveučilište u Beču. Osnovao ga je zapisom od preko 46.000 forinti god. 1624. i opet jedan prepozit zagre-

S A D R Ž A J.

	Strana
Rektor prof. dr. Stjepan Zimmermann:	
1874–1924	III
Prof. Vjekoslav Klaic:	
Preteče sveučilišta	1
I. Kolegiji u Bologni, Beču, Rimu i Loretu	1
II. Pavlinska filozofija i teologija u Lepoglavi	2
III. Isusovačka akademija u Zagrebu	4
IV. Škola za političke i kameralne nauke u Varaždinu i Zagrebu	6
V–VIII. Kr. akademija znanosti u Zagrebu	9
IX–XI. Pravoslovna akademija u Zagrebu	35
Postanje i razvitak sveučilišta	55
I. Postanje i otvaranje sveučilišta	55
II. Opći razvitak sveučilišta u pedeset godina	61
III. Svečane zgodе sveučilišta	72
Prof. dr. Fran Barac:	
Teološki fakultet	79
Prof. dr. Mišoje Maurović i prof. dr. Marko Kostrenčić:	
Juridički fakultet	97
Prof. Vjekoslav Klaic:	
Filozofski fakultet	109
Prof. dr. Miroslav Čačković:	
Medicinski fakultet	124
Prof. dr. Oton Frangeš i prof. dr. Antun Levaković:	
Gospodarsko-šumarski fakultet	131
Predstojnici pojedinih ustanova:	
Sveučilišne ustanove	147
U filozofskom fakultetu	147
U medicinskom fakultetu	162
U gospodarsko-šumarskom fakultetu	175
U juridičkom fakultetu	186
Pučko sveučilište	187
Sveučilišna kancelarija	190
Upravnik sveuč., knjižnice, priv. docenat dr. Franjo Fancev:	
Sveučilišna knjižnica	191
I. Knjižnica zagreb, kolegija družbe Isusove (1607–1773)	191
II. Knjižnica kr. akademije znanosti (1776–1850) i pravoslovne akad. (1850–1874)	193
III. Kr. sveučilišna knjižnica	202
Prof. Vjekoslav Klaic (1. čl.), stud. jur. Franjo Rešetarić (2. i 3. čl.) i prof. dr. Dragutin Boranić:	
Studenti	225

Ravnatelj statističkog ureda, honor. docenat dr. Rudolf Signjar.

Statistika sveučilišta	237
1. Nastavnici	237
2. Predavanja	244
3. Predavanja po petogodišnjim razdobljima	247
4. Sav broj slušača	249
5. Slušači po fakultetima	253
6. Prosječni broj slušača po fakultetima	259
7. Slušači po narodnosti	261
8. Narodnost slušača prosjekom 1919/20—1923/24	263
9. Slušači po vjeroispovijesti	264
10. Vjeroispovijest slušača prosjekom 1919/20—1923/24	265
11. Slušači po rodnom kraju	266
12. Slušači po zvanju i zanimanju roditelja	267
13. Zaglavni ispiti na teološkom fakultetu	269
14. Teoretički državni ispiti pravnika	270
15. Učiteljski ispiti	271
16. Strogi ispiti farmaceuta	272
17. Strogi ispiti (rigorozi)	273
28. Promocije	275

*

Redakciju izvršio prof. dr. Dragutin Boranić.

*

Priloženo: 64 slike, 34 plana i 5 statističkih crteža. Planove i slike, koje pripadaju medicinskom fakultetu, prikupio i rasporedio prof. dr. Boris Zarnik.

*

Spomenica je izdana o trošku ministarstva prosvjete Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.